

PTT februari 1990

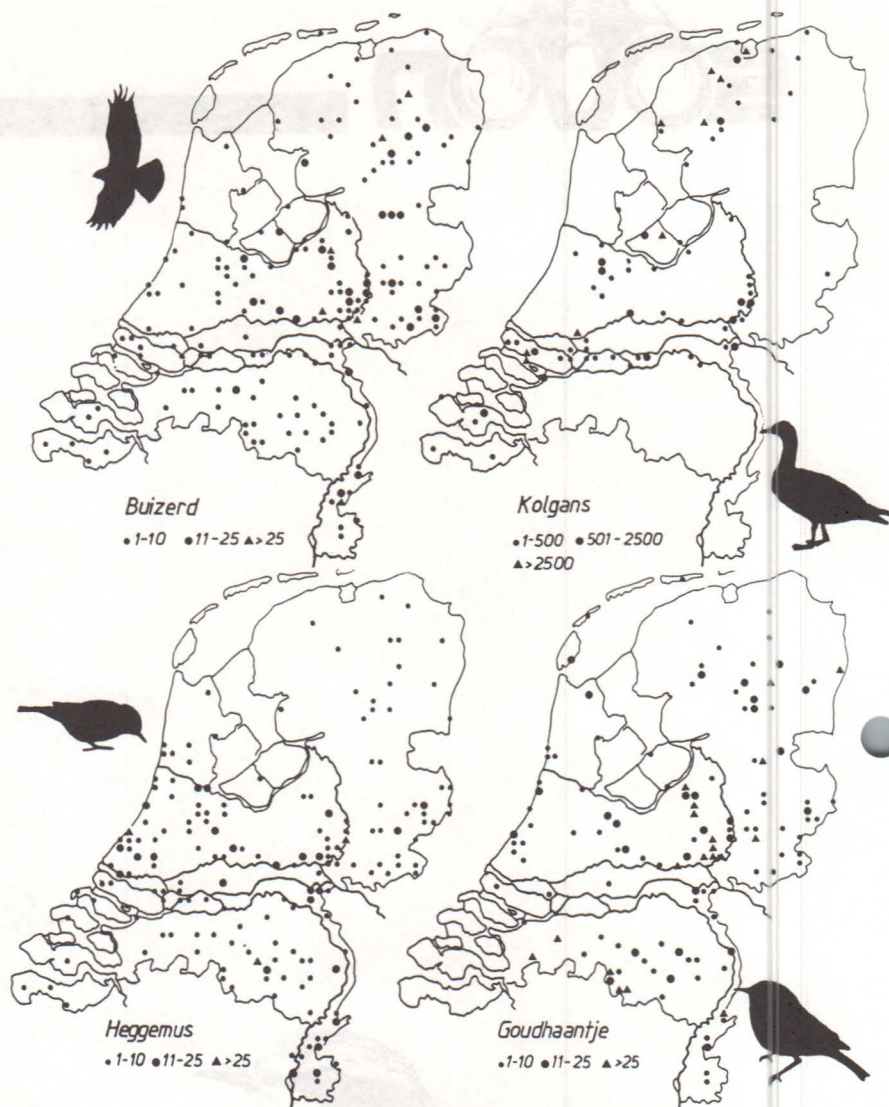
De laatste PTT-telling van seizoen 1989/90, die van februari 1990 dus, werd gekenmerkt door sterk wisselende weersomstandigheden. In het begin van de telperiode was het niet zo'n denderend weer, en zorgden maartse buien met hagel voor enig ongemak. Vervolgens stegen de temperaturen echter, om rond 20-24 februari op een heerlijke 18 a 20°C uit te komen. Dit keer hadden de talmende tellers dus het geluk aan hun kant, en waren de snelle starters de klos.

De tellers die zo fortuinlijk waren om pas in de tweede helft van de telperiode op stap te gaan voelden zich al spoedig gedesoriënteerd. Het wemelde van de Kieviten, Veldleeuwrenken en Graspiepers op de velden, en Grutto's waren tijdens een februari-telling vermoedelijk nog nooit zo talrijk geweest. In de wat rijkere bossen galmde het reeds van de Zanglijsters, Boomklevers, mezen en Roodborstjes. En dan nog al die rondvliegende hommels! Geen wonder dat sommige tellers schreven dat ze het idee hadden bezig te zijn met een broedvogeltelling, en niet met een wintervogeltelling.

De eerste formulieren begonnen half februari binnen te druppelen. Eind februari en begin maart groeide de stroom van formulieren aan tot een

Figuur 1. PTT-routes februari 1990. Kleine stip: 1 route, grote stip: 2 of meer.

Figuur 2. Aantallen per route van enkele soorten.

dagelijks terugkerende stortvloed van poststukken; eind maart kon de driehonderdste route worden bijgeschreven. In figuur 1 is de stand van zaken medio april in kaart gebracht (ook daarna zijn er nog enkele formulieren binnengekomen). Bij het doorbladeren van de formulieren konden al snel wat eerste indrukken worden opgedaan (zie ook figuur 2).

Onder de watervogels waren veel wintergasten vanwege het zachte weer reeds naar het noorden afgereis. Desondanks werden er nog een dikke 88.000 Kolganzen geteld. De grootste aantallen werden gezien in Friesland, Flevoland, in het rivierengebied en de noordelijke Delta (maximum 12.800 exemplaren op één route).

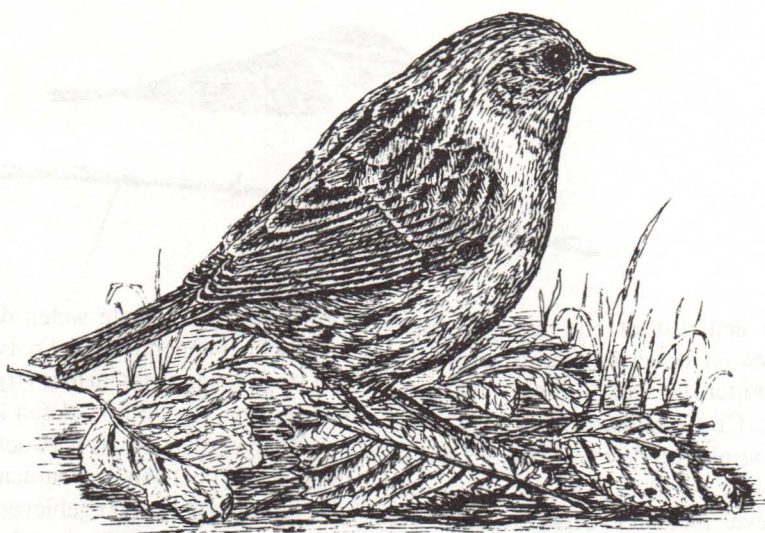
Buizerden ontplooiën bij mooi weer aanzienlijk meer vliegactiviteiten dan bij slecht weer. Het zonnetje eind februari wist dan ook veel Bui-

zerden te verleiden tot het maken van een rondvlucht boven winter- of broedterritorium. Vooral in beboste gebieden leverde dat heel wat meer Buizerden op dan regenachtig en somber weer, wanneer de vogels zich stationair gedragen. Het maximum op één route was 42 exemplaren.

Heggemussen worden tijdens de februari-telling doorgaans het meest gemeld bezuiden de grote rivieren en in de Randstad. Dit jaar echter konden ze in vrijwel het gehele land worden vastgesteld. Vooral de laat in februari uitgevoerde tellingen leverden, zeker in stedelijk gebied, soms tientallen Heggemussen per route op (maximum 39), waarvan een aanzienlijk deel druk zingend.

Goudhaantjes werden, net als eerder in het seizoen, volop gezien, op bepaalde routes zelfs meer dan 100 exemplaren. Toch nam het aandeel positieve routes in de loop van de

Heggemus (Karel de Putter).

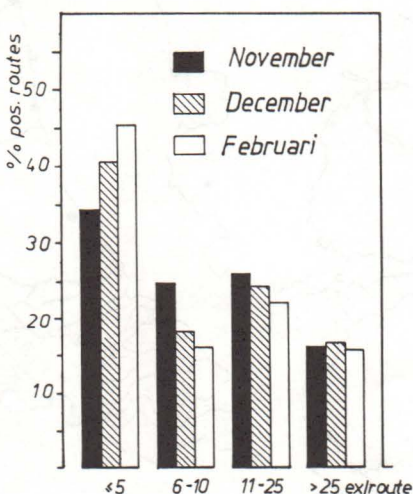
winter duidelijk af. Werden er in november op 85% van de routes Goudhaantjes gemeld, in december bedroeg dat aandeel 65% en in februari 45%. Het aantal Goudhaantjes per 100 routes veranderde echter weinig: in november 990, in december 1070 en in februari 800 ex./100 routes. Het aandeel routes met "weinig" Goudhaantjes (minder dan 5 exemplaren) nam in de loop van de winter toe, terwijl het aandeel routes met "veel" Goudhaantjes (meer dan 25) constant bleef (figuur 3).

Overigens blijkt uit enkele binnengekomen brieven dat niet iedereen in de gaten heeft hoe PTT-kaartjes (zoals in figuur 2) bedoeld zijn. Deze kaartjes geven uitsluitend de aantallen weer die per route waargenomen zijn (vergelijk daarom de soortkaart met de kaart waarop de ligging van de routes staat aangegeven), en pretenderen geen volledig landelijk beeld te geven. Bovendien hebben de aantallen die per blok staan aangegeven natuurlijk geen betrekking op een aantalsschatting voor het hele blok. Dit terzijde.

IJsvogel (9 routes, 10 exemplaren) en Grote Gele Kwikstaart (5 routes, 8 exemplaren) werden wat minder gezien dan verwacht mocht worden vanwege het ultrazachte winterweer. Raven waren met 36 exemplaren op 11 routes weer prominent aanwezig op de Veluwe. Aardige bijschrijfsorten waren onder meer Kleine

Burgemeester (1), Roodhalsgans (1), Parelduiker (1), Krooneend (4) en Alk (1). Langs een sloot in Zuidelijk Flevoland werd een met stookolie besmeurde Jan van Gent aangetroffen. Een teller in Oost-Gelderland moest knarsetandend vaststellen dat de lokale brandweer bezig was, op initiatief van de burgemeester, met het wegsprengen van de nesten in een Roekenkolonie.

Alle tellers worden weer hartelijk bedankt voor al hun inspanningen!

Figuur 3. Aantallen Goudhaantjes per positieve route in de loop van het seizoen.

BSP- niet broedvogels

Eindelijk is het BSP-niet broedvogels dan toch van start gegaan. De meeste SOVON-medewerkers zullen de handleiding en maandkaarten inmiddels in hun brievenbus aangetroffen hebben. Ook de ons bekende vogelwerkgroepen hebben een informatiepakketje gehad om de aandacht te trekken, en we hopen dan ook dat het project een brede bekendheid verkrijgt. Enige mond-op-mond reclame kan wat dit betreft geen kwaad.

We hebben hoge verwachtingen omtrent het welslagen van dit project. Eenieder die wel eens in het veld komt kan immers meedoen. De soorten waar het om gaat worden doorgaans stevast genoteerd, en wat is er dan simpeler dan iedere maand even je notitieboekje door te nemen en de maandkaart in te vullen? Groepen die een gezamenlijk archief hebben, bijvoorbeeld een vogelwerkgroep of een vaste club van waarnemers kunnen zelfs bijzonder effectief hun waarnemingen doorsturen wanneer ze de maandkaarten centraal invullen. Dit voorkomt bovendien dubbele waarnemingen in ons archief.

Wij hebben de eerste honderden ingevulde formulieren inmiddels ontvangen, en op het eerste gezicht lijken er niet veel moeilijkheden te zijn met het invullen. Toch zijn er een paar vragen en onduidelijkheden naar boven gekomen, waarvan hier een kort overzicht gegeven wordt.

(a) Het zal wellicht nog niet iedereen duidelijk zijn, maar de maandkaarten dienen ingevuld te worden per district. Op één maandkaart mogen dus geen gegevens staan uit meerdere districten. Ze behoren dan ook gezonden te worden naar de Districtscoördinator (DC) van het district waar de waarnemingen gedaan zijn. Dit is voor sommige waarnemers weliswaar minder handig, maar zo kunnen de DC's een veel beter overzicht houden van de in hun district gedane waarnemingen.

(b) Sommige mensen vullen achter